

Mindig, mindig stb.

A Székesfehérvári Művészek
Társasága 25. évfordulós
kiállításához

KUKORELLY ENDRE

Szent István Király Múzeum, Új Magyar Képtár,
Székesfehérvár, 2017. IX. 8. – X. 8.

e

esszé

Azt ismerem, állítja le a vicceselőt, aki nem hajlandó még egyszer meghallgatni, amit már annyiszor végigszenvedett. Noha épp akkor jön – jöjjön –, aminek jönnie kell: az, amit nem ismer, a legmélyebb, s így legszórakoztatóbb: az interpretálás.

Átírás, ráírás, allúzió, idézet, megidézés, pastiche. Hogy a pár tucat toposzból – ahányan itt vagyunk, öt perc alatt számba vennénk mindent – ki mit hoz ki, miképp alkotja-alakítja a sajátot, saját magán keresztül. Átírat, idézések lánc, interpretáláshálózat – így működik a kultúra. Ez a kultúra. Hozzámondás, kifejtés, körülírás, értelmezés; átfogalmazás, részletezés, magyarázat, fordítás, összefoglalás.

Cifrázás.

Az adottnak más eszközökkel, más metódussal való újracsinálása/teremtése/alkotása. Átveszem, és az, új kontextusba helyeződve, onnantól már egészen más. Tudom vagy nem, akarom, nem akarom, folyamatosan átírok: az adottat magamra vonatkoztatva, használni kezdve, magamhoz formálok. Ha ketten ugyanazt nézik (hallják-olvassák stb.), nem ugyanazt veszik le. Ugyanaz a ruha mindenkin másmilyen: a mindig ugyanaz mindig más. Bécsben járva mindig elmegyek a Kunsthistorischesbe, mindig megnézem az állandó kiállítást, mindig ugyanazt nézem és mindig mást látok. Az ugyanaz=más folyamatos, természetes tapasztalat. Élmény – talán, olykor. Ha nem kérek belőle, unom, fáraszt, akkor nem, ám ha nem (veszem) természetes(nek), igazi élmény. Ez a kiállítás erre szólít föl. Ha valamit igazán mímel a valódiból a művi, hát ezt. Folyamatos

átvétel és idézés: a művészek erre figyelmeztetnek. Hogy a semmi nem indul nulláról mindenórás tapasztalata, evidenciája ne

hagyjon békén, és – legalább alkalmanként – vegyem észre, ami pillanatról pillanatra a szemem elé kerül. Legyenek ilyen alkalmak. A belátás, hogy a parafrázis (hozzá-/mellébeszélés/mondás) rendezi be, szerkeszti-szervezi-strukturálja létezésem terét: ezért érzem valamiképp egységben mindazt, ami amúgy folyamatosan széthullóban volna.

Nagyapám esténként mindig a *János vitézt* mesélte nekünk. Fejből. Leült az ágyunkhoz, és a húgom meg én hallgattunk. Jó volt. Nagyon jó. Mindig csak addig mesélte a történetet, hogy a Jancsi ráatalál a rablókra, és mit tesz velük – tovább semmi. Soha. Nem tudta volna? Vagy csak idáig érdekelte? Azt hitte, elfelejtettük előző este óta? Persze nem felejtettük el – illetve épp az volt az érdekes nyilván, hogy mindig máshogy mondta ugyanazt, és kicsit már mi is mások voltunk.

SZENTES OTTOKÁR:
*K. D. (Korniss
Dezső) tiszteletére,*
olaj, fa, vegyes
technika, 85×95 cm

Vértessy néninek az ajtaja. Fehér haj, dauerolt frizura, ez biztos. Igyekszik lefelé Vértessyné a lépcsőn, csókolom, ezt fogom neki mondani, mindjárt, ha odaérek. Jó hangosan, hogy meghallja. Megáll, rám mered, lassan megy neki a járás, körülbelül lát csak, látja, hogy ki vagyok. Nem tudom, mit lát.

Új Magyar Képtár,
Székesfehérvár,
2017

„A világon legismertebbek a zenei parafrázisok (és milyen szerencsénk van), közülük is valószínűleg leghíresebb az **Egy kiállítás képei** – írja a kiállítás kurátora, Jónás Attila. „Muszorgszkij zongoraciklusát többen átdolgozták, legnépszerűbb Maurice Ravel nagyzenekari átírata és az Emerson, Lake & Palmer együttesé.” A legtöbb kiállító régi/régebbi mesterek művét parafrázálta – a Willendorfi Vészusztól Korniss Dezsőig: Caravaggiót Pinke Miklós, Bacont Pácser László, Gulácsyt Revák Katalin, Schönberger Arnoldot Koppány Attila, Michelangelót Szolnoki Szabolcs, Duchamp-t Máder Barnabás, Mednyánszkyt Szabó Anikó,

Hasonlít a keresztanyámhoz. Szerbusz, fiacskám. Úgy néz ki, mint a keresztmami. Kiszáll a liftből Somló néni, csaknem egymáshoz ütődnek, jónapot, mondják hideg hangon, szinte egyszerre. Nem állnak meg, egymásnak biztos nem. Nem tudom, mi lehet köztük. Mi volt köztük. Vértessy néni enyhén piszkos, elsárgult fehér csipkekesztyűt visel, kerek, elől csipkefátyollal díszített kalapját a tűző nyári napon. Somló néni halvány bugyikék kosztümben van, orra alatt kis bajuszka. Fogalmam sincs róluk. Soha egy mondatot nem beszéltem velük. Nem hiszem, hogy beszéltek volna egymással bármiről. Már meghaltak.

(A Székesfehérvári Művészek Társasága megalakulása 25. évfordulóján csoportos kiállításokat rendezett négy tematikában, négy helyen: Dobozművek: Szabadművelődés Háza, Külvilág: Városház tér, Átiratok: Új Magyar Képtár, Ónarcképek: Pelikán Galéria. A társaság fölkérésére Borsos Lőrincékkel zsűriztem. Díjazottak: Korompai Péter, Büki Zsuzsanna, Burián Norbert, Falvai Miklós (videó), Miklós János. Az említettekén kívül kiállítottak még tk. Ujházi Péter, Mosberger Róbert, Paczona Márta, Arany Gold Zoltán, Keller Petra, Szentés Ottokár, Bauer István, Szarka Tamás, Végvári Beatrix, Haraszi Zsolt, Kohut Mihály, Szabó Noémi, Klotz Miklós, Kovács Éva Vica, Revák István.)

REVÁK KATALIN:
Cöxonon kívül,
kerámia, engób

ARANY GOLD ZOLTÁN: *Lájkolók,*
print, 60x70 cm

Magritte-ot Pálné Hencz Teréz, Ingrid Hegedűs 2 László, Tintoretót Szegedi Csaba, Kitagava Utamarót Ecsedi Mária, Matisse-t Szűts Angéla. Korompai Péter pedig Jim Jarmusch zseniális **Törvénytől sújtva** című filmjét. Hogy Korompai nem valamely klasszikus képzőművész nagymesterhez, hanem kortárs filmíróhoz utalja a nézőt, ezt a művészeti ágak végzetes szeparálódása, a befelé fordulás elleni gesztust különösképp fontosnak érzem.

Végül pedig arról, hogy a Jóisten hogyan másol. Lakott a házunkban egy Somló néni meg egy Vértessy néni. Egy ideig simán összekeverem őket. Egymásra utalnak. Egymásra vannak utalva, tudják vagy nem. Én mindenképp egymásra utalom őket. Összekevertem őket. Már nem keverném össze. Bizonyos értelemben most is összekeverem, például nem emlékszem, hogy Somló néni lakott-e az első emeleten, a gangnak úgy a közepe felé eső lakásban, és Vértessy néni a második és harmadik emelet között, vagy fordítva. Az ajtó a lépcsőházra nyílik. Vagy a Somló néninek, vagy a

64.

VÁSÁRHELYI

ŐSZI TÁRLAT

AUTUMN EXHIBITION OF VÁSÁRHELY

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

2017. 10. 08. – 12. 03.

www.oszitarlat.hu

